

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

CURRICULUM
PENTRU DISCIPLINA OPȚIONALĂ
CLASELE a V-a – a IX-a
LECTURĂ PENTRU GHIDARE ÎN CARIERĂ

CHIȘINĂU, 2017

Aprobat:

- **Proces-verbal nr. 12 din 11.04.2017 al Consiliului Național pentru Curriculum**
- **Ordinul Ministrului Educației nr. 265 din 28.04.2017**

Curriculum a fost elaborat în cadrul proiectului „Asigurarea științifică a calității, eficienței și relevanței procesului educațional în învățământul secundar general”, Institutul de Științe ale Educației

Coordonatori:

Elena Cernei, Viceministru al Educației

Valentin Crudu, șef Direcția Învățământ preuniversitar

Natalia Grîu, consultant superior, Ministerul Educației

Echipa de lucru / autorii:

- Livia State, profesor de limba și literatura română, grad didactic superior, LT „M. Eminescu”, mun. Chișinău
- Grîu Natalia, consultant superior, Ministerul Educației
- Cotovița Daniela, consultant superior, Ministerul Educației
- Nastas Svetlana, dr. ISE

Recenzenți:

Dandara O., dr. hab., prof. univ., USM

Bâlici V., dr., conf. cercet., IȘE

Condrea I., prof. GDS, specialist OLSDI Strășeni

CUPRINS

PRELIMINARII	4
I. REPERE CONCEPTUALE ALE DISCIPLINEI	4
II. COMPETENȚE-CHEIE/ TRANSVERSALE PENTRU TREAPTA GIMNAZIALĂ DE ÎNVĂȚĂMÂNT	5
III. COMPETENȚE SPECIFICE ȘI SUBCOMPETENȚELE DISCIPLINEI OPȚIONALE	6
IV. REPARTIZAREA PE CLASE A CONȚINUTURILOR RECOMANDATE, ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE ȘI EVALUARE	8
V. SUGESTII METODOLOGICE	17
VI. BIBLIOGRAFIE ȘI WEBOGRAFIE	19

PRELIMINARII

Cursul opțional *Lectură pentru ghidare în carieră* este orientat spre motivarea elevilor cu privire la ghidarea în carieră, familiarizarea elevilor cu spectrul de profesii și ocupații pe piața muncii din Republica Moldova și determinarea propriei vocații prin lectură.

Prezentul curriculum este parte a Curriculumului Național și document normativ, care stipulează cadrul de realizare a disciplinei opționale *Lectură pentru ghidare în carieră* prin conținuturi și activități de învățare și evaluare, pentru clasele V-IX, răspunzând unor necesități imperative: formarea unui cititor avizat și consilierea elevului în alegerea viitoarei profesii.

Curriculumul se racordează competențele-cheie stabilite în Codul Educației, structurate în jurul unei teme integratoare, pentru mai multe arii curriculare. Acest curs permite valorificarea unor noi domenii ale cunoașterii sub forma integrării curriculare, din perspectiva transdisciplinarității. Oferta curriculumului pentru disciplina opțională permite elevului de la nivelul treptei gimnaziale să aplice cunoștințe, abilități, atitudini și valori acumulate în cadrul disciplinelor de bază, corespunzător propriului proiect de carieră.

Prin elementele de fundamentare și prin modalitățile de dezvoltare a competențelor de lectură și de formare a abilităților de viață la copii și tineri, cursul opțional *Lectură pentru ghidare în carieră* se încadrează în noile tendințe ale educației centrate pe elev.

În vederea selectării profesiilor pentru fiecare unitate de conținut, s-a ținut cont de prevederile *Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 425 din 3 iulie 2015 și de *Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova*, aprobat prin ordinul nr.22 din 03.03.2014, de către Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei.

I. REPERE CONCEPTUALE ALE DISCIPLINEI

Prioritatea disciplinei opționale *Lectură pentru ghidare în carieră* este dezvoltarea la elev a competențelor transferabile de lectură, intercunoaștere, autocunoaștere și formarea comportamentului prosocial, necesare după absolvirea treptei gimnaziale.

Disciplina opțională *Lectură pentru ghidare în carieră* contribuie la dezvoltarea personalității elevului, fiind orientată spre:

- *Valorificarea resurselor individuale ale elevului*, dezvoltând următoarele comportamente:
dorința de a cunoaște, de a fi motivat, de a ști să se exprime corect, de a comunica asertiv, de a-și respecta angajamentele, de a fi pregătit pentru schimbare, de a manifesta seriozitate, curaj, de a-și stabili obiective clare și strategii de acțiune, de a fi persuasiv etc.;
- *Abordarea transdisciplinară*: cunoaștere, alegere, aplicare a unor strategii de învățare, gândire critică, gândire divergentă, capacitate de decizie și rezolvare de probleme prin diverse perspective de abordare a conținuturilor curriculare;
- *Asigurarea caracterului interactiv al procesului de predare-învățare-evaluare* prin utilizarea diferitor surse de documentare (texte științifice, texte publicistice, texte artistice etc.), explorarea mijloacelor TIC, a oportunităților multimedia (filmul, interviul).

Lectură pentru ghidare în carieră se axează pe următoarele **principii**:

- instrumentării activităților de lectură;*
- corelării experiențiale și a achizițiilor lectorale;*
- asigurării caracterului transdisciplinar;*
- respectării particularităților de vârstă a elevilor;*
- autonomiei, individualizării și diferențierii învățării;*
- stimulării motivației elevului și centrării pe aspectul formativ.*

Disciplina este destinată elevilor din ciclul gimnazial, cl. a V-a – a IX-a, câte o oră săptămânal, în total 35 ore.

Statutul disciplinei	Arii curriculare	Clasa	Nr/ore săptămânal	Nr/ore anual
Opțional (integrat)	Limbă și comunicare Educația socioumanistică Arte Tehnologii	V	1	35
		VI	1	35
		VII	1	35
		VIII	1	35
		IX	1	35

II. COMPETENȚE-CHEIE/ TRANSVERSALE PENTRU TREAPTA GIMNAZIALĂ DE ÎNVĂȚĂMÂNT

COMPETENȚE-CHEIE/ TRANSVERSALE

➤ **Competențe de învățare / de a învăța să înveți.**

- Competențe de a stăpâni metodologia de integrare a cunoștințelor de bază despre natură, om și societate în scopul satisfacerii nevoilor și acționării pentru îmbunătățirea calității vieții personale și sociale.

• **Competențe de comunicare în limba maternă.**

- Competențe de realizare a unor contacte comunicative (oral și în scris).
- Competența unui vorbitor cult, conștient, capabil să înțeleagă și să producă, adecvat și corect, mesaje orale și scrise.

- Competențe de selectare, prelucrare și prezentare a unor informații din diverse surse.

• **Competențe acțional-strategice.**

- Competențe de a-și proiecta activitatea, de a vedea rezultatul final, de a propune soluții de rezolvare a situațiilor-problemă din diverse domenii.

- Competențe de a acționa autonom și creativ în diferite situații de viață pentru protecția mediului ambiant.

• **Competențe digitale, în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicaționale (TIC).**

- Competențe de a utiliza în situații reale instrumentele cu acțiune digitală.

- Competențe de a crea documente în domeniul comunicativ și informațional și a utiliza serviciile electronice în situații reale, inclusiv rețeaua Internet.

• **Competențe interpersonale, civice, morale.**

- Competențe de a colabora în grup/echipă, a preveni situațiile de conflict și a respecta opiniile semenilor săi.

- Competențe de a manifesta o poziție activă civică, solidaritate și coeziune socială pentru o societate nondiscriminatorie.

- Competențe de a acționa în diferite situații de viață în baza normelor și valorilor moral-spirituale.

• **Competențe de autocunoaștere și autorealizare.**

- Competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

- Competențe de a-și asuma responsabilități pentru un mod sănătos de viață.

- Competențe de a se adapta la condiții și situații noi.

• **Competențe culturale, interculturale (de a recepta și de a crea valori).**

- Competențe de a se orienta în valorile culturii naționale și ale culturilor altor etnii în scopul aplicării lor creative și autorealizării personale.

- Competențe de toleranță în receptarea valorilor interculturale.

• **Competențe antreprenoriale.**

- Competențe de a stăpâni cunoștințe și abilități de antreprenoriat în condițiile economiei de piață în scopul autorealizării în domeniul antreprenorial.

- Competențe de a-și alege conștient viitoarea arie de activitate profesională.

III. COMPETENȚE SPECIFICE ȘI SUBCOMPETENȚELE DISCIPLINEI OPȚIONALE

1. Aplicarea noțiunilor, terminologiei și informației ce vizează profesii

- 1.2. Identificarea informațiilor ce vizează profesii în textele literare și nonliterare;
- 1.3. Corelarea noțiunilor noi despre profesii unor contexte din viața cotidiană;
- 1.3. Observarea specificului evoluției în timp a unor profesii;

2. Integrarea cunoștințelor achiziționate la diferite arii curriculare în scopul ghidării în carieră

- 2.1. Argumentarea relației dintre cunoștințele achiziționate în cadrul diferitor arii curriculare, prin raportare la anumite profesii;
- 2.2. Relevarea corelației dintre biografia unor personalități și rolul acestora în promovarea unor domenii de activitate;

3. Stabilirea unor legături observabile dintre textul literar și non-literar și varia domeniilor profesionale

- 3.1. Descoperirea unor similitudini dintre spațiul operei literare și spațiul vieții;
- 3.2. Justificarea rolului social al modelului etic reprezentat de personaj;
- 3.3. Aprecierea rolului social al fiecărei profesii în baza textelor literare și nonliterare propuse, precum și a propriei experiențe de viață;

4. Relaționarea informație (text) despre profesie și contextul social actualizat;

- 4.1 Utilizarea surselor de documentare în stabilirea cuvintelor necunoscute, a câmpurilor lexicale ale unor profesii;
- 4.2. Reflectarea propriilor emoții postlectorale și a experienței personale în raport cu profesiile discutate;

5. Organizarea propriei învățări (individual și grup) prin tehnici de lectură

- 5.1. Argumentarea potențialului expresiv al textului literar;
- 5.2. Valorificarea cuvintelor-cheie și a conținutului de idei din textelor nonliterare.

IV. REPARTIZAREA PE CLASE A CONȚINUTURILOR RECOMANDATE, ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE ȘI EVALUARE

CLASA A V-A

Nr.	Conținuturi recomandate:	Activități de învățare și evaluare recomandate	Nr. de ore
1.	Inițiere. Oameni și profesii. Concepte: domenii de activitate, proiectul personal de carieră	Graficul conceptual Proiectul de grup	2
2.	Aș putea să devin om de știință/inventator „Scurtă istorie a vieții mele” de St. W. Hawking	Lectura textului SINELG	3

	<p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studiul biografic al unor savanți de renume mondial: Arhimede, Isaac Newton, Galileo Galilei, Albert Einstein, Nikola Tesla etc. • „Și ei au fost copii” de I. M. Ștefan 	Asalt de idei Prezentarea datelor bibliografice (oral, scris)	
3.	<p>Aș putea să devin învățător „Singur pe lume” de H. Malot</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evoluția profesiei în timp • „Piciul” de Al. Daudet • Studiul biografic al unor personalități în domeniu (Aristotel, Ion Creangă, Maica Teresa etc.) 	Lectura analitică Clustering Interviul în trei trepte Cercetarea în grup	3
4.	<p>Aș putea să devin avocat „În casa bunicilor” de I. Teodoreanu</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studiu de caz: Procesul de apărare a lui I. L. Caragiale de către B. Șt. Delavrancea 	Lectura cu voce Interogarea multiprocesuală Studiu de caz	3
5.	<p>Aș putea să devin pictor animator „Mary Popins” de P.L. Travers</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Filmul „Marry Popins” (1964) • Studiul biografic al legendarului animator Walt Disney 	Lectura textului Pânza discuției GPP Pagină de jurnal	
6.	<p>Aș putea să devin designer grafician „Cuore” de Ed. de Amicis</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evoluția în timp a profesiei • Logoul unei instituții 	Lectura intensivă Investigația Argumente în patru pași	3
7.	<p>Aș putea să devin entomolog „Prințesa fluture” de Iulia Hașdeu</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Texte științifice din Cartea Roșie a Republicii Moldova 	Lectura ghidata Graficul T Acumularea în tabel Proiectul	3
8.	<p>Aș putea să devin asistent social „Prinț și cerșetor” de M. Twain</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Calendarul activităților de voluntariat al clasei 	Lectură/Rezumate în perechi Piramida narațiunii Calendarul	3
9.	<p>Aș putea să devin designer vestimentar „Hainele cele noi ale împăratului” de H.C. Andersen</p>	Lectura analitică	3

	Deschideri: <ul style="list-style-type: none"> Poveste populară „Fata ciobanului cea înțeleaptă” Studiul biografic al unor personalități în domeniu: Coco Chanel, Christian Dior etc. 	Cercetarea în grup Observarea în procesul documentării	
10.	Aș putea să devin animator socio-educativ „Peter Penn” de J. M. Barrie Deschideri: <ul style="list-style-type: none"> Jocurile copilăriei Scenariul unei activități extracurriculare 	Lectură/Rezumate în perechi Jocul didactic Agenda în trei părți	3
11.	Aș putea să devin bibliotecar „Amos Daragon” de B. Perro Deschideri: <ul style="list-style-type: none"> Cele mai frumoase biblioteci din lume Expoziția de cărți „speciale” ale clasei 	Identificarea informației din sursele adecvate Posterul	3
12.	Evaluare (proiectul personal de carieră)	Proiect	2

CLASA A VI-A

Nr.	Conținuturi recomandate:	Activități de învățare și evaluare recomandate	Nr. de ore
1.	Inițiere. Oameni și profesii Concepte: îndeletnicire, ocupație, meserie, job, profesie	Câmpul conceptual	2
2.	Aș putea să devin psiholog „Grămăjoară” de I. Druță Deschideri: <ul style="list-style-type: none"> Interviu cu psihologul 	Lectura textului Rezumatul în lanț Interviul	3
3.	Aș putea să devin actor de circ „Busuioc cel mare despre Busuioc cel mic” de A. Busuioc Deschideri: <ul style="list-style-type: none"> Texte nonliterare axate în jurul temei „Cercul” Lectura-imaginii în baza unui afiș 	Reacția cititorului Rezumatul în imagini Lectura unui afiș	3
4.	Aș putea să devin ghid turistic Legenda populară „Cetatea Sorociei” Deschideri: <ul style="list-style-type: none"> Jurnal de călătorie în baza unor destinații turistice din Republica Moldova 	Asaltul de idei Discuție ghidată Jurnalul reflexiv	3

5.	Aș putea să devin doctor „Capul profesorului Dowell” de Al. R. Beleaev <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Câmpul lexical „medicină”, studiul lexicografic al termenilor din domeniu 	Grila lui Quntilian Clustering/Lotus Agenda cu notițe paralele	3
6.	Aș putea să devin cosmetolog „Însemnările unei puștoaice” de R. R. Russell <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Rețeta unei măști cosmetice • Instrucțiunea unor produse cosmetice 	Pixuri în pahar Lectură/Rezumate în perechi Lectura textelor scrise	3
7.	Aș putea să devin inginer. „Insula misterioasă” de J. Vernes <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Miracole ale ingineriei</i> (ex. Apeductele romane, Stația spațială internațională, Calea ferată trans-siberiană etc.) 	Lectura analitică Observarea în procesul documentării Proiect de grup	3
8.	Aș putea să devin pompier Snoava populară „Mîrîială cu mîngîierea-n coadă” <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Expresii frazeologice și aforisme celebre care conțin cuvântul „foc” • Studiu de caz în baza unui reportaj despre pompieri-eroi 	Lectura împotriva Rezumat Iarmarocul de virtuți Studiu de caz Acvariu	3
9.	Aș putea să devin electrician „Prometeu aduce oamenilor focul ” după Al. Mitru <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Texte nonliterare axate în jurul temei: „Invenții electrice care au schimbat lumea” 	Lectura textului SINELG Pixuri în pahar Benzi desenate	3
10.	Aș putea să devin polițist Parabola „Comoara” de A. Silvestru <i>Deschideri:</i> Evoluția în timp a profesiei	Lectura analitică Dialogul controlat Identificarea informației din sursele adecvate	3
11.	Aș putea să devin arheolog „Mumie” de E. Lungu <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Studiul biografic al unor personalități în domenii: William Flinders Petrie - părintele arheologiei; • Lectura unor texte nonliterare axate în jurul temei: „Mari descoperiri arheologice: Mormântul lui Tutankhamon (Egipt), Machu Picchu (Peru), Armata de Teracotă 	Descoperirea Cercetarea împărtășită Observarea în procesul documentării Turul galeriei Prezentarea PPT	3

	(China)”		
12.	Evaluare (proiectul personal de carieră)	Proiectul Posterul	2

CLASA A VII-A

Nr.	Conținuturi recomandate:	Activități de învățare și evaluare recomandate	Nr. de ore
1.	Inițiere. Oameni și profesii Concepte: dezvoltare personală, vocație		2
2.	Aș putea să devin contabil „Micul prinț” de A. de Saint-Exupery <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> Povestea populară „Ulciorul cu galbeni” Expresii și aforisme celebre despre bani: „Pecunia non olet”(Vespian), Legile lui Murphy etc. 	Lectura exploratorie Scrierea liberă Agenda cu notițe paralele	3
3.	Aș putea să devin economist „Hagi Tudose” de B. Șt. Delavrancea <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea unui proiect de buget pentru vacanță Texte nonliterare axate în jurul temei „Evoluția banilor” 	Lectura textului Discuția ghidată Proiect individual Observarea în procesul documentării	3
4.	Aș putea să devin sportiv de performanță „Tabăra” de L. Sachar <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> Studiul biografic al unor personalități basarabene în domeniu: Tudor Casapu, Nicolae Juravschi etc. Texte nonliterare axate în jurul temei „Jocurile Olimpice” 	Cercetarea împărtășită Identificarea informației din sursele adecvate	3
5.	Aș putea să devin cartograf „Contele de Monte Cristo” de Al. Dumas <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> Texte nonliterare axate în jurul temei „Hărți celebre” 	Lectura exploratorie Joc didactic „Lanțul denumirilor geografice”	3
6.	Aș putea să devin asistent medical „Minunea” de J. R. Palacio <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> Studiul biografic al unor personalități basarabene din domeniu medicină: Nicolae Testemițeanu, Constantin Vârnăv etc. 	Lectura analitică CV-ul personalității Studiu de caz	3

	<ul style="list-style-type: none"> • Studiu de caz: <i>Regina Maria a României, „mama răniților”</i> 	Eseul reflexiv	
7.	<p>Aș putea să devin organizator de evenimente „Nunta Zamferei” de G. Coșbuc</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Texte nonliterare axate în jurul temei „Nunta în tradiția românească” • „Călin (file din poveste)” de M. Eminescu • Filmul „Organizatoarea de nunți” (2001) 	<p>Lectura împotriva</p> <p>Harta conceptuală SINELG</p>	3
8.	<p>Aș putea să devin pictor „Pe urmele lui Vermeer” de B. Balliet</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Texte nonliterare axate în jurul temei „Picturi celebre” (ex. <i>Mona Lisa și Cina cea de taină</i> de Leonardo Davinci, <i>Fata cu un cerceș de perle</i> de Johannes Vermeer, <i>Nașterea lui Venus</i> de Sandro Botticelli etc.) 	<p>Lectură analitică</p> <p>SINELG</p> <p>Turnul galeriei Explozia stelară</p>	3
9.	<p>Aș putea să devin istoric „Copii în cătușele Siberiei” de S. Vangheli</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interviu cu veterani de război din comunitate • Vizită la muzeul din localitate • Studiul datelor cu referire la un monument istoric din satul/orașul natal 	<p>Lectura textului</p> <p>Dialogul. Discuții de grup Identificarea informației din sursele adecvate</p>	3
10.	<p>Aș putea să devin medic veterinar „La grădina zoologică” de Marin Sorescu</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Filmul „Doctorul Dolittle” (1998) • Lectura unor texte nonliterare axate în jurul temei „Grădini zoologice celebre” 	<p>Lectura analitică</p> <p>Vizionarea fragmentelor de film</p>	3
11.	<p>Aș putea să devin redactor „Cultura „Fa” de Eugen Lungu</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Câmpul lexical „redactare”; • Studiul lexicografic al termenilor din domeniul tehnoredactării; • Studiul biografic al unor personalități basarabene care profesază și în calitate de redactori: Nicolae Dabija, Mircea V. Ciobanu, Emilian Galaicu-Păun etc. 	<p>Lectura analitică Redactarea notițelor</p> <p>Pagina de jurnal</p> <p>Identificarea informației din sursele adecvate</p>	3
12	Evaluare (proiectul personal de carieră)	Poster	1

CLASA A VIII-A

Nr.	Conținuturi recomandate:	Activități de învățare și evaluare recomandate	Nr. de ore
1.	Inițiere. Oameni și profesii Concepte: proiect de carieră, persoane-resursă, forme de documentare pentru identificarea oportunităților profesionale, profesii apărute în ultimul deceniu	Elaborarea unei hărți conceptuale „Arborele profesiilor neamului meu”	2
2.	Aș putea să devin judecător „Cinci pâini” de I. Creangă <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> • „Codul de etică al judecătorului” - analiza unui fragment (art. 2 <i>Independența judecătorului</i>); • Lectura analitică a capitolului 3 din Vechiul Testament „Cartea a treia a regilor” 	Formularea unui cod de norme Lectura analitică	3
2	Aș putea să devin pădurar „Ultima lună de toamnă” de I. Druță <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Emisiuni televizate tematice despre problema protecției arborilor 	Jocuri de simulare Discuția ghidată	3
3	Aș putea să devin muzeograf „Ivanhoe” de W. Scott <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Vizită la Muzeul Național de Istorie și Arheologie a Moldovei • Lectura unor texte nonliterare axate în jurul temei: „5 muzee ale lumii pe care merită să le vizitezi: Muzeul Luvru (Franța), Muzeul Britanic (Marea Britanie), Muzeul Metropolitan de Artă (SUA), Muzeul de Stat Ermitaj (Rusia), Muzeul Acropolis (Grecia)” • Filmul „O noapte la muzeu” (2006) 	Lectura analitică a textului Carnetul de călătorie Prezentare orală	3
4	Aș putea să devin ambasador „Elevul Dima dintr-a șaptea” de M. Drumeș <i>Deschideri:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Analiza unui interviu din presă cu unul dintre ambasadorii în exercițiu în Republica Moldova • Lectura analitică a unui fragment din lucrarea „Principale” de Nicoló Machiavelli 	Interviul Lectura analitică	3

5	<p>Aș putea să devin salvamar „Harry Potter” de J. K. Rowling</p> <p><i>Deschideri:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Studiu de caz în baza unui reportaj despre salvamari-eroi 	<p>Pagina de jurnal</p> <p>Studiu de caz</p>	3
6	<p>Aș putea să devin însoțitor de tren „Proștii” de L. Rebreanu</p> <p><i>Deschideri:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Texte nonliterare axate în jurul temei: „Istoria trenului” • Filmul „Expresul polar” (2004) 	<p>Lectura ghidată</p> <p>Clustering</p>	3
7	<p>Aș putea să devin inspector fiscal „Divanul persian” de M. Sadoveanu</p> <p><i>Deschideri:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Texte nonliterare axate în jurul temei: „Evoluția în timp a profesiei de inspector fiscal” • Lectura unei imagini-caricatură care reflectă ideea de fraudă fiscală sau corupție 	<p>Explozia stelară</p> <p>Lectura imaginilor</p>	3
8	<p>Aș putea să devin aviator „Ulița copilăriei” de I. Teodereanu</p> <p><i>Deschideri:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Studiul biografic al unor personalități-inventatori în domeniul aviatic: Henri Coanda, Aurel Vlaicu, Traian Vuia • Studiu de caz: Antoine de Saint-Exupéry – pilot și romancier 	<p>Interogarea multiprocesuală</p> <p>Studiu de caz</p>	3
9	<p>Aș putea să devin profesor de limba și literatura română „Tema pentru acasă” de N. Dabija</p> <p><i>Deschideri:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lectura unor texte nonliterare axate în jurul temei: „Evoluția în timp a profesiei” • Studiul biografic al unor personalități: Aron Pumnul, Ion Creangă etc. 	<p>Lectura textului</p> <p>Grila lui Quintilian</p> <p>Studiul biografic</p>	3
10	<p>Aș putea să devin stilist „Glamour” de E. Lungu</p> <p><i>Deschideri:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Texte nonliterare din reviste de specialitate despre specificul unor stiluri vestimentare: clasic, sport, romantic, urban, eclectic etc. • Fotografii de epocă care reprezintă varia stiluri vestimentare 	<p>Descrierea orală</p> <p>Tehnica Lotus</p>	3
11	<p>Evaluare (proiectul personal de carieră)</p>		2

CLASA A IX-A

Nr.	Conținuturi recomandate:	Activități de învățare și evaluare recomandate	Nr. de ore
	Inițiere. Oameni și profesii Concepte: Piramida dezvoltării profesionale: comportamente, calități, convingeri, misiune, spirit	Redactarea notițelor autobiografice	2
1	Aș putea să devin muzician Interviul cu poetul Grigore Vieru realizat de R. Mahu Deschideri: <ul style="list-style-type: none"> • Studiul biografic al unor personalități basarabene în domeniu: Ion Aldea-Teodorovici, Eugen Doga, Anatol Chiriac, Maria Bieșu, Nicoale Botgros, Valentina Naforniță etc. 	Elaborarea unui videoclip CV-ul unei personalități	3
2.	Aș putea să devin bucătar „Salata la români” de R. A. Roman Deschideri: <ul style="list-style-type: none"> • „200 de rețete cercate de bucate, prăjituri și alte trebi bucătărești” de Mihail Kogălniceanu și Costache Negruzzi • „Gastronomice” de Păstorel Teodoreanu • Toponime și antroponime - denumiri de mâncăruri, băuturi și termeni gastronomici 	Clustering Masa rotundă Observarea în procesul documentării	3
3.	Aș putea să devin frizer „Doc” de N. Esinencu Deschideri: Lectura unor texte nonliterare din reviste de specialitate despre stiluri de coafuri Filmul „Vânzătorii de peruci” (2000)	Pălării gânditoare Jocuri de simulare	3
4.	Aș putea să devin reporter „Adio, arme!” de E. Hemingway Deschideri: <ul style="list-style-type: none"> • Codul de etică al jurnalistului • Interviu cu o personalitate din domeniul mass-media 	Lectura ghidată Interviul	3
5.	Aș putea să devin chirurg estetician „Nasul” de N.V. Gogol Deschideri:	Lectura ghidată Tabelul presupunerilor	3

	<ul style="list-style-type: none"> • Expresii frazeologice care conțin cuvântul „nas” • Evoluția în timp a profesiei • Jurământul lui Hipocrate 	6 De ce? Text reflexiv	
6.	<p>Aș putea să devin manager în activitatea de turism „Jurnal de călătorie în China” de N. Milescu-Spătaru</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Pe drumuri de munte” de Calistrat Hogaș • <i>Cele 7 minuni ale lumii antice și Cele 7 noi minuni ale lumii</i> • Studiul biografic al unor personalități-mari călători (ex. Marco Polo, Cristofor Columb etc.) 	Pagina de jurnal Povestirea după imagini (benzi desenate)	3
7.	<p>Aș putea să devin bijutier/bijutier-gravor/ giuvaergiu „Alchimistul” de P. Coelho</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Texte nonliterare din reviste de specialitate despre specificul giuvaergeriei • Pietre și metale prețioase • Bijuterii celebre (ex. coroana reginei Maria a României, coroana reginei Elisaveta a II a Marii Britanii etc.) 	Lectura analitică a textului Acvariu Clustering	3
8.	<p>Aș putea să devin preot „Ora 25” de C. V. Gheorghiu</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Credința în viitor” de A. D. Xenopol • Studiul biografic al unor personalități (Alexe Mateevici, Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni etc.) 	Lectura textului Reacția cititorului Linia valorică	3
9.	<p>Aș putea să devin specialist în domeniul tehnologiilor informaționale „Piatra și calculatorul” de E. Lungu</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neticheta – reguli de comunicarea în mediul on-line • Texte nonliterare din reviste de specialitate axate în jurul temei: „Apariția și evoluția computerului” • Dezbateri educaționale în format Karl Popper în baza moțiunii: „Tehnologiile informaționale sunt cheia progresului uman” 	SINELG Dezbateri	3
10.	<p>Aș putea să devin chinolog „Lătrând la lună” de A. Busuioc</p> <p>Deschideri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Timbre dedicate rasei canine 	Lectura cu voce a textului Pălării gânditoare Graficul T	3

	<ul style="list-style-type: none"> Lectura unor texte nonliterare din reviste de specialitate despre chinologie și dresaj 		
11	Evaluare (proiectul personal de carieră)	Proiectul	2

Notă: Timp la discreția profesorului – 1 oră.

V. SUGESTII METODOLOGICE

Cursul opțional *Lectură pentru ghidare profesională* se va realiza în baza actualului curriculum și a unor auxiliare didactice editate pentru elevi. Curriculumul prezintă o repartizare orientativă a orelor, care poate fi modificată și adaptată de profesor, în dependență de condițiile și necesitățile concrete la clasă. Textele propuse poartă caracter de recomandare, la decizia profesorului, acestea vor fi înlocuite cu altele, respectându-se, în mod evident, principiile de selectare a conținuturilor. Este important ca textul literar sau nonliterar selectat să fie coerent cu tema propusă.

Conținuturile propuse prin rubrica *DESCHIDERI* oferă profesorului oportunitatea configurării unui cadru flexibil de organizare a demersului educațional prin alegerea unor texte literare și nonliterare, prin valorificarea diferitor mijloace de documentare, vizionare de film, excursii cognitive etc. care vor permite angajarea plenară a perspectivei interdisciplinare în procesul didactic. Totodată, un moment important, corelat competenței specifice de relaționare a informație despre profesie și contextul social actualizat îl constituie referințele la personalitățile și realitățile basarabene. În acest mod, profesorul va urmări să motiveze elevul să devină util societății în care trăiește.

Luând ca premisă ideea că lectura și interpretarea textelor literare și nonliterare sporesc gradul de conștientizare și responsabilizare a tinerilor pentru propria traiectorie profesională și contribuie la educarea elevilor în vederea unor opțiuni profesionale realiste, considerăm oportună diversificarea tehnicilor de lectură, utilizarea unor forme interactive de predare-învățare, dar și valorificarea resurselor multimedia, a instrumentelor web 2.0 etc.

Pentru realizarea actualului curriculum, considerăm indicate lecțiile de tip atelier în care se va opta pentru dezvoltarea competențelor de lectură și exersarea comunicării orale, în baza textului și detașat de text. Modelul recomandat pentru construirea demersului didactic este cadrul ERRE, care și-a demonstrat eficiența și în procesul educațional al disciplinelor de bază, fiind unul comun pentru elevi și profesori.

La etapa **EVOCARE** profesorul va crea atmosfera necesară lecției printr-un exercițiu de stimulare a atenției și a motivației elevilor. Este o etapă foarte importantă în care profesorul propune sarcini de implicare a elevului în activitățile ulterioare. Tehnici de lucru oportune, pentru acest segment, sunt cele de factură ludică, orientate spre motivarea elevilor: Brainstorming, Explozia stelară, Clustering, 6 De ce? Cvintet, etc.

REALIZAREA SENSULUI este etapa contactului cu informația nouă, adică lecturarea textului propus. Profesorul va menține implicarea activă a elevului și va propune sarcini de reproducere, traducere, interpretare, aplicare, analiză a materialului nou. La această etapă, sunt oportune tehnicile și metode care stimulează formarea gândirii critice: Grila lui Quintilian, Jurnalul dublu, Jurnalul triplu, Agenda cu notițe paralele, VAS, Presupunerea prin termeni, Cubul etc.

REFLECȚIA este etapa în care elevul integrează cele învățate în propriul sistem de cunoștințe și valori. Profesorului îi revine sarcina de contribui la formarea și exprimarea atitudinilor care facilitează restructurarea schemelor cognitive inițiale. La această etapă, elevul are posibilitatea de face un transfer de cunoștințe și a aplica cele învățate la ore în situații simulate, apoi autentice, obișnuindu-se să facă alegeri și să ia decizii. Tehnici și metode recomandate pentru această etapă sunt: Graficul conceptual, Floarea de nufăr, Brainwriting, Studiu de caz, Discuția de tip Panel, Graficul T etc.

Câteva rubrici obligatorii vor contribui la crearea unui sistem în învățare. Pentru a-l motiva pe elev să citească cu atenție, dar și pentru a-i stimula spiritul competitiv, profesorul va crea contexte de învățare centrate pe dominantă ludică utilizând **CAREUL DE CUVINTE**, elaborat în baza conținutului. Rubrica **VÂNĂTOAREA DE CUVINTE** va contribui la identificarea și achiziționarea lexemelor noi, este recomandabilă ilustrarea prin imagini a cuvintelor noi și prezentarea simultană a articolului lexicografic. Elevul va identifica, prin joc, cuvintele necunoscute, reperându-le în text și memorizându-le mai ușor. Se va insista pe înțelegerea lexicului terminologic, ilustrarea câmpurilor lexicale în text și orientarea acestora spre dominantă „ghidare profesională”. Rubrica **ADEVĂRURI ÎN CUVINTE** va fi centrată pe analiza unor aforisme din textele lecturate, ceea ce va contribui, în mod cert, la cristalizarea unor concluzii și învățăminte ce reies din textul artistic.

Etapa **EXTINDERII** nu va conține teme pentru acasă obositoare, ci îi va permite elevului să analizeze comparativ cele învățate în clasă, dar și să pună în practică noile achiziții. Elevilor li se pot propune realizarea în grup sau individual a unor proiecte care vor finaliza cu elaborarea de produse (scenariu de film, scenariu unui videoclip, filmulețe PPT,

Prezi, colaje, postere, interviuri cu persoane care activează în diferite domenii, alocuțiuni etc.).

Cel mai important aspect al realizării dimensiunii lectură-ghidare profesională se va realiza prin Rubrica AȘ PUTEA SĂ DEVIN, structurată într-un tabel și conținând următoarele titluri: **Domeniu, Calități necesare, Responsabilități/competențe, Context specific, Curiozități și Personalități.** În cadrul acestei rubrici, se va realiza o prezentare exhaustivă a profesiei, se va sintetiza esența fiecărei profesii propuse, corelate conținutului textelor selectate.

În perspectiva formării unor aptitudini practice, recomandăm prin sarcini creative, crearea unor contexte educative ludice de simulare prin rubrica O PROFESIE PENTRU O ZI, prin care profesorul îl va orienta pe elev în viitoarea alegere, punându-l în situația de a simula anumite contexte, prin asumarea unor roluri concrete, specifice profesiei, rezolvând sarcini și identificând soluții. Astfel, în cadrul orelor de *Lectură pentru ghidare în carieră* se va da preferință ludicului, stimulării creativității, creării unei atmosfere de încurajare și încredere în propriile forțe pentru fiecare copil.

Evaluarea competențelor dezvoltate prin cursul opțional *Lectură pentru ghidare în carieră* se va realiza în baza actelor normative și reglatoare în vigoare, prin tehnici mai puțin tradiționale, cum ar fi inițierea și desfășurarea unor proiecte de dezvoltare personală și comunitară, dezbateri, sondaje, portofolii, interviuri, jocul didactic, jurnalul reflexiv etc. Evaluarea finală se va realiza în baza prezentării proiectului personal de carieră al elevului, produs realizat pe durata întregului an. Activitățile de evaluare curentă pot fi realizate atât individual, precum și în echipă, iar criteriile de evaluare pot fi elaborate împreună cu elevii, în felul acesta ei vor deveni monitorii propriei învățări.

Feedbackul constructiv, oferit de elevi și profesor, va contribui la crearea unui demers educațional interesant și va dirija lectura elevilor spre orientare profesională pentru viață. Pentru a realiza evaluarea în cadrul orelor, profesorul va ține cont de specificul textului abordat, de complexitatea sarcinilor propuse și de interesul pe care îl manifestă elevii față de profesia vizată. O modalitate oportună de evaluare a competențelor atitudinale pot fi vizitele la diverse instituții de stat și private unde sunt practicate profesiile prezentate în curriculum.

Prin activitățile de predare – învățare – evaluare sugerate de actualul curriculum se urmărește crearea unui model de învățare modernă, în termenii unei școli prietenoase copilului orientată spre învățare, ca un experiment continuu, în care relația dintre educator, școală și cel care învață se aprofundează permanent și constructiv.

VI. BIBLIOGRAFIE ȘI WEBOGRAFIE

1. CURRICULUM ȘCOLAR pentru disciplina Limba și literatura română Clasele a V-a – a IX-a, Chișinău, 2010.
2. STANDARDE DE ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ. Ch: Lyceum 2012
3. NOMENCLATORUL DOMENIILOR DE FORMARE PROFESIONALĂ ȘI A MESERIILOR/PROFESIILOR Publicat: 12.07.2007 în Monitorul Oficial Nr. 204-205 art. Nr. 908.
4. NOMENCLATORUL DOMENIILOR DE FORMARE PROFESIONALĂ ȘI AL MESERIILOR/PROFESIILOR, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 425 din 3 iulie 2015.
5. CLASIFICATORUL OCUPAȚIILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA (CORM 006-14) Publicat : 23.05.2014 în Monitorul Oficial Nr. 120-126 art. Nr : 670.
6. CRISTEA S. DICȚIONAR DE PEDAGOGIE, Litera Internațional, Chișinău-București, 2000;
7. GHID DE ORIENTARE ȘI CONSILIERE PROFESIONALĂ. Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 “Investește în oameni!”;
8. DANDARA, O., MIJA, GHIDAREA ȘI PROIECTAREA ÎN CARIERĂ: Suport metodologic pentru elevi și cadrele didactice din învățământul secundar vocațional-tehnic. CEP USM - Chișinău, 2014;
9. DANDARA, O „GHIDAREA și proiectarea carierei în contextul educației permanente. CEP USM - Chișinău, 2014
10. Materiale pentru profesori, diriginți și elevi: Modulul „DEZVOLTARE PERSONALĂ ȘI PROIECTAREA CARIEREI”/ Ministerul Educației al Republicii Moldova, Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri (CEDA) – Chișinău, 2016.
11. ÎNVĂȚ SĂ FIU. Ghid pentru psihologi școlari, diriginți, profesori. Seria Aici și acum, CE PRO DIDACTICA, Chișinău, 2008,;
12. CITIND, ÎNVĂȚ SĂ FIU. Auxiliar didactic pentru psihologi școlari, diriginți, profesori. Coord. Violeta Dumitrașcu. Chișinău: Centrul Educațional „Pro Didactica”, 2008.
13. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta gimnazială de învățământ. Chișinău: Editura Lyceum, 2011.
14. CUCOȘ, C., Pedagogie. Iași: Polirom, ediția a II revăzută și adăugită, 2006.
15. SENGE P., Școli care învață. A cincea disciplină aplicată în educație. București: Editura Trei, 2016.
16. TEMPLE, CH. STEELE, J. MEREDITH, K., INIȚIERE ÎN METODOLOGIA LECTURĂ ȘI SCRIERE PENTRU DEZVOLTAREA GÎNDIRII CRITICE.
17. <http://lex.justice.md/md/365762/>.
18. <http://www.anofm.md/news/2015/10/13-0>.
<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=366480>